

*Кушнерьова М. О.,**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри іноземних мов та методики викладання**Глухівського національного педагогічного університету**імені Олександра Довженка**<https://orcid.org/0000-0003-2922-1555>*

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ АНТИЧНОГО СЮЖЕТУ В ОПОВІДАННІ Ф. ДЮРРЕНМАТТА «СМЕРТЬ ПІФІЇ»

Анотація. У статті охарактеризовано специфіку авторського осмислення міфологічного сюжету на матеріалі оповідання Фрідріха Дюрренматта «Смерть піфії», осмислено ті інтерпретаційні зміни, яких зазнав античний текст. Спираючись на високий інтерпретаційний потенціал міфологічних образів і сюжетів, швейцарський письменник-абсурдист у власному трактуванні історії про дельфійського оракула поєднав конкретно-історичне та загальнолюдське, локальне й універсальне. Функціонування античного коду в сучасній зарубіжній літературі проаналізовано на матеріалі конкретного художнього тексту з урахуванням особливостей індивідуального стилю письменника. Увагу приділено художнім засобам, які допомогли авторові осучаснити відомий сюжет, передати емоційний настрій твору, розкодувати зміст конкретних епізодів і зробити їх більш переконливими, розкрити психологічні аспекти вчинків та переживань образів-персонажів. Чергова спроба інтерпретувати відомий давньогрецький сюжет свідчить про високий потенціал античного тексту в розкритті філософських, позачасових тем. Наукове осмислення художніх прийомів та нарративної стратегії, зокрема через зміну оповідного центру, що дозволили письменникові надати нового звучання міфологічним образам та характерам, сприятиме детальному вивченню феномена актуалізації, сприйняття та засвоєння античного тексту в зарубіжній літературі. Ідею про множинність версій тлумачення відомого сюжету швейцарський письменник підтверджує, пропонуючи власне прочитання міфу щодо пророцтва, отриманого Едіпом від дельфійського оракула. Існування численних варіантів літературної обробки цього міфологічного сюжету обумовлено культурно-історичним контекстом, притаманним кожному авторові типом художнього мислення, місцем в уже існуючій літературній традиції, а також рівнем підготовки читача-інтерпретатора, а отже співтворця тексту.

Ключові слова: античний код, античний текст, інтерпретація, рецепція, традиційний сюжет.

Постановка проблеми. Переосмислення давньогрецьких міфів є досить поширеною практикою в зарубіжній, зокрема сучасній літературі. Інтерпретовані версії відомих античних сюжетів набувають нового звучання, вирізняються оригінальною нарративною стратегією, підсвічують актуальні теми. Так, в романі Констанці Казаті «Клітемнестра» (2003 р.) сюжетна історія тяжіє до феміністичного дискурсу, оскільки розгортається в контексті переосмислення відносин між жінкою і чоловіком, а сама оповідь, що ведеться від імені дружини Агамемнона, надає жінці право розповісти власну історію, кар-

динально змінити вектор бачення трагічних подій, що спіткали родину Атрідів, позбутися стереотипності в трактуванні тем втрати і помсти. Інтерпретуючи добре відомі міфологічні сюжети, письменники акцентують увагу на яскравих образах, деталізують контекст, вражають читачів оригінальним підходом до моделювання художнього світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Літературознавці вивчають шляхи рецепції письменниками міфологічних сюжетів і образів, досліджують причини появи інтерпретованих версій, аргументуючи це пошуком відповідей на актуальні питання дійсності, акцентують увагу на художніх засобах, що дозволяють осучаснити відомі історії.

Важливою складовою наукової розвідки є напрацювання, що безпосередньо стосуються малої прози Ф. Дюрренматта. Серед представників зарубіжного літературознавства філософські аспекти прози письменника стали предметом дослідження П. Шпіхера, Р. Пробста, П. Рустергольца та ін. Інтерес до наукового осмислення поетикальних особливостей малої прози Ф. Дюрренматта засвідчили праці вітчизняних науковців: Л. Комарницької («Амбівалентність психологічної реакції в оповіданні Фрідріха Дюрренматта «Пілат»»), В. Стернічук «Інтертекстуальність як аспект структурної самоорганізації німецькомовних творів (на прикладі творчості Ф. Дюрренматта)», в яких розкрито дотичні до нашого питання аспекти (інтертекстуальний характер творчості письменника, діалогізм створених ним художніх творів, гротескність образів, пародійність, двозначність художніх ситуацій).

Античний текст у творчості Ф. Дюрренматта посідає значне місце. Увага письменника до традиційних сюжетів (притча «Мінотавр», повість «Грек шукає грекиню» та ін.) як «відкритих» текстів обумовлена можливістю сприймати дійсність з подвійної перспективи.

Мета статті полягає в розкритті особливостей інтерпретації міфологічного сюжету в оповіданні Ф. Дюрренматта «Смерть піфії», в деталізації художніх засобів, що уобразили загальний настрій твору, його ідейний та моральний зміст.

Виклад основного матеріалу. Одним із шляхів осмислення античного коду в сучасній літературі є притаманний постмодерністській естетиці іронічний підхід. Саме у філософсько-іронічному дусі написане оповідання Ф. Дюрренматта «Смерть піфії» (1976). Як зауважує Петер Шпіхер, один із найвідоміших дослідників творчості митця в німецькомовному світі, поступове розчарування у драматичному мистецтві змусило письменника полишити написання п'єс і звернутися до жанрів малої прози та літературної есеїстики, поєднавши філософ-

ське осмислення абсурдності життя із художньою практикою інтерпретації традиційних, зокрема міфологічних та біблійних, образів, тем і сюжетів [1]. Обрана комунікативна стратегія стала перспективною, оскільки підсилила емоційну складову літературного тексту, апелювала до читачького досвіду, залучала читача-співавтора до діалогу.

Оповідання «Смерть піфії» побачило світ одночасно із виходом праці У. Еко «Читач у грі» (лат. «Lector in Fabula», 1979), що зіграла важливу роль для виокремлення образу читача-інтерпретатора, читача-співавтора, читача-дешифратора. Для розкриття авторського задуму та розуміння ключової ідеї оповідання значну роль має обізнаність читача твору із вихідним текстом, інтертекстуальною площиною тексту, особливістю застосування інтерпретаційного коду.

Античний код найчастіше розглядається як можливість підкреслити зв'язок між минулим і теперішнім, допомогти сконструювати майбутнє, поглянути на ситуацію під іншим ракурсом [2]. В контексті постмодерністської естетики прочитання оповідання «Смерть піфії» можливе як варіант жанрового та стильового пастишу. Історія, що у первісному вигляді тяжіє до серйозного жанру, уподібнюючись до постмодерністського міфу, набуває іронічного змісту, оскільки постмодерністський сюжет стає кардинальним переглядом класичного [3].

У постмодерністському варіанті сюжету, центрованому навколо пророцтва молодому Едіпу, ознаки серйозного, трагедійного жанру зазнають суттєвих трансформацій: автор видозмінює сюжет, розвиває окремі його фрагменти більш детально, пропонує сприймати авторську траєкторію як версію пародійної інтерпретації, нівелює межу між реальністю та вигадкою, прибирає моралізаторську складову фіналу твору, як і загалом уникає однозначності в тлумаченні завершальної частини оповідання. Альтернативні шляхи розгортання міфологічного сюжету перетворюють текст оповідання на своєрідну гру із читачем, який отримує можливість самостійно вибудовувати інтерпретаційний маршрут осмислення оповіді.

Фактично, оповідання «Смерть піфії» стало гротескним перечитуванням (переглядом) декількох класичних сюжетів, зокрема міфу про дельфійський оракул та історії царя Едіпа, причому інтерпретація ключових епізодів фіванського циклу міфів вибудована як своєрідна полеміка із трагедією Софокла «Едіп-цар» як класичною версією тяжіння злого року над долею людини. Відома міфологічна оповідь неодноразово була інтерпретована, зокрема й через переклад (Ф. Гельдерлін, переклад трагедій Софокла «Цар Едіп» та «Антигона»).

Насамперед привертає увагу свідоме заниження, особливо у порівнянні із вихідним матеріалом, самого тону оповіді. Мова оповідання Ф. Дюрренматта відповідає канонам розповсюджені сучасної художньої техніки – перечитування міфічних сюжетів у «практичних» термінах. Загрозливе, доти не пізнане вимірюється і осмислюється за рахунок раціонального мислення, інколи набуваючи більш приземленого контекстуального пояснення (так, часті спалахи чуми у Фівах зумовлені не чимось незбагненим, а передусім жахливими гігієнічними умовами).

Нового звучання набуває тема людської довірливості, легковірності. Осмислюючи її в контексті історії, що найбільшою мірою ілюструє ідею невідворотності долі, Ф. Дюрренматт застерігає від надмірного захоплення стереотипними формулами: Едіп, як виявляється, не єдиний, хто хотів би дізнатися, хто насправді були його батьки, – із цим питанням, іронізує

оповідач, в аристократичних колах завжди був клопіт.

Вихідною точкою оповідання стає пророцтво дельфійської жриці Паніхії XI юному Едіпу. Абсолютно безглузде та малоімовірне, передбачення в буквальному розумінні руйнує і так позбавлений стабільності світ персонажа. Події нібито відбуваються в просторовому і часовому вимірах Давньої Греції, однак контекст впізнаваний читачем через виразні «атрибути» сучасних реалій: корупційні схеми, політичні інтриги, важка рутинна праця тощо. Дельфійський храм оракула нагадує бюрократичну контору зі своїм очільником (верховним жрецем Меропсом XXVII), найманими працівниками (піфії та провидці), розпорядчими документами, бухгалтерією, штатом жерців-архіваріусів, готових за потреби знищити факти, які підтверджують штуркарство пророцтв тощо.

Піфія у Ф. Дюрренматта втомлена своїми щоденними передбаченнями, перебуває на межі «професійного вигорання», розчарована в людській мудрості, а точніше у її відсутності. Її образ яскраво контрастує із виведеним в класичній давньогрецькій трагедії (Есхіл «Евменіди») образом дельфійської пророчиці. А ще більшою мірою не відповідає образу дельфійської сивили, створеному уявою Мікеланджело Буонароті. На одній із найвідоміших фресок, створеній у 1509 році як частина розпису Сікстинської капели у Ватикані, зображена молода та енергійна жінка, яка тримає в лівій руці розгорнутий сувій із пророцтвом.

Зовсім іншою за задумом швейцарського автора постає піфія в оповіданні. Втомлена, роздратована, хвора на ревматизм Паніхія XI після виснажливого робочого дня в сирому святилищі виголошує кульгавому коринфському принцу в надії раз і назавжди позбавити його віри у всілякі забобони найбільш абсурдне з усіх своїх передбачень. Впевнена, що настільки безглузде нагромадження подій ніколи не відбудеться, піфія на довгий час забуває про цей візит і зовсім не дивується, коли отримує наказ вже від свого досвідченого старшого колеги сліпого провидця Тіресія виголосити укладену в ямби (таким чином, бачимо, як зростає ціна і вага пророцтва у віршованій формі) відповідь Креонту щодо єдиного шляху, яким можна порятувати Фіви від чуми. Прикметно, що в оповіданні відзначено й головну особливість передбачень від піфій – піфії віщують волю бога Аполлона, однак їх відповіді завжди мають двозначний характер.

Особливого значення набувають в оповіданні деталі. Зануренню в контекст змодельованої письменником художньої дійсності сприяють наслідки попередніх віщувань піфії. Економічний розквіт Дельфійського оракула як популярного місця паломництва для легковірних греків (Агамемнона, Геракла, Ясона) різко контрастує із зuboжилім та пригніченим станом самої піфії. Якщо в Есхіла образ піфії наділений рисами величчя та значущості, то Ф. Дюрренматт свідомо знімає ці характеристики, перетворюючи провидицю на виконавицю рутинної праці. Паніхія XI мріє про гідне завершення земного шляху, плануючи остаточно порвати із рутинною передбачень та виголошенням складених на замовлення пророцтв. Такий важливий для піфії в плані морального вибору епізод збігається із повторним візитом до дельфійського святилища вже сліпого Едіпа, який повідомляє, що все напроорочене йому Паніхією XI збулося. Сюжет набуває виразних рис детективного жанру, оскільки піфії доводиться з'ясувати маловідомі обставини цієї історії.

Впізнавши Едіпа та згадавши своє виголошено зопалу передбачення, піфія реагує несподівано навіть для самого потерпілого від злого року Едіпа. Голосний сміх змінюється на розпач, що передає зростання рівня відповідальності за свою роботу та її наслідки. Паніхія вирушає до архіву Храму, щоб вивчити записи і розпочати власне розслідування. Серед теки збережених пророцтв вона знаходить оракул, виданий царю Лаю, в якому йдеться про небезпеку бути вбитим власним сином. За законами детективного жанру, піфії вдається скласти докупи отримані в різний час та з різною метою передбачення та пророкування й відновити ту послідовність подій, яку читач, демонструючи власну компетентність, знає насамперед від Софокла.

Важливу роль в авторській інтерпретації давньогрецького сюжету відіграє інтер'єр. Він допомагає створити відповідний настрій для сприйняття тексту, розкриває внутрішній стан героїв. Так само, як привабливий фасад будівлі раннього дорійського стилю маскує убогість і занедбаність схожого на кам'яну діру святилища, у якому піфія віщує свої пророцтва, оголюється банальна правда: передбачення не є результатом акту ясновидіння, свідченням присутності божественної волі, а реалізуються завдяки злагодженій дії механізму («інтуїції» оракула), що за роки щоденної практики навчений розпізнавати справжні потреби людей й реагувати на сподівання охочих змінити долю або просто зазирнути у майбутнє. Згадана в оповіданні Зміїна колона, що на момент розгортання подій оповідання, є недобудованою і сприймається Паніхією як кітч, що не має жодного стосунку до справжнього витвору архітектурного мистецтва, уособлює знецінення авторитетів: те, що колись мало сакральний зміст, через штукарство, яке в ньому проросло, свою сутність втратило.

За головні пріоритети у храмі Аполлона правлять прибутки та розробка грандіозних планів щодо його реконструкції та розширення, що у підсумку має залучити ще більше охочих скористатися послугами дельфійського оракула. Епізоди, пов'язані із відвідуванням храму у Дельфах, вміщені у численних міфологічних текстах, наголошують, що піфії лише вербалізують волю Аполлона. Ф. Дюрренматт заглиблюється у цей процес, деталізує його, допомагаючи читачеві зрозуміти через контекст причини попиту на «Дельфійського оракула рядки» (вислів із поезії Дж. Мільтона «Шекспірові»).

Ф. Дюрренматт руйнує стереотип про безіменних піфій, однак наділяючи персонажів свого оповідання іменами, він не вносить цим ясності, оскільки давньогрецький варіант імені головної героїні оповіді *Pannychis* в буквальному перекладі означає «щось, що триває всю ніч», «спів, що триває всю ніч» або в контексті православного поминального богослужіння позначає релігійну церемонію (Панахида або Парастас).

А. Астахова зазначає, що в античних міфах можна знайти «закодований» через метафору погляд на процес пізнання й ціну, яку за нього платить людина. Дослідниця актуалізує значний пізнавальний потенціал міфологічних сюжетів, зокрема через вміння прочитати їхній метафоричний зміст [4].

Тема беззастережної, легковажної віри людей в можливість побачити, спрогнозувати майбутнє виписана письменником через образи піфії та провидця. Паніхія XI та провидець Тіресій уособлюють два варіанти «гри з людською долею»: через неоднозначні передбачення та замовлені пророцтва. Античний код допомагає зосередити увагу читача на вічному прагненні людини зазирнути в майбутнє. Передбачення, що лунають

в дельфійському святилищі, не мають нічого спільного із ясновидінням часто ще й тому, що, як правило, мають логічне пояснення. Так, нічого доброго, переконана Паніхія, не міг віщувати вже сам факт одруження Ясона із чаклункою, чужоземкою Медеею, або чи міг би Геракл, який володів силою бика та не мав жодного рівного собі суперника, іншим чином отримати безсмертя (та й чи насправді отримав він його), аніж піддати себе спаленню на вогнищі.

Зовсім іншим постає в оповіданні й другорядний образ, антагоніст піфії, нібито сліпий провидець Тіресій. У тексті Ф. Дюрренматта він виведений як інтриган та політикан, що править за свої майстерно сфабриковані пророцтва велику ціну, але насправді тексти його віршованих передбачень банальні та розраховані на прохачів, що давно втратили здоровий глузд. Морвиця у Фівах – явище постійне, що через певний час у сприятливих антисанітарних умовах спалахує знову, – тому з часом хвороба і так мине, незалежно від того, чи буде знайдено вбивцю колишнього царя Лая. Ціна людської довіри безмежна, однак віра в банальні передбачення засліплює людям очі.

Образ Тіресія, який в трагедії Софокла наділений функцією повідомляти волю богів, в оповіданні Ф. Дюрренматта отримує власну історію: тесть Лая Менекей зустрічає його, чоловіка високого зросту, неприступного, сліпого, у супроводі хлопчика в корчмі Полора і пристає на пропозицію дати підказку богам. Іронічне осмислення оповідачем пропозиції Тіресія дозволяє переконатися у «порядності» намірів провидця. Загалом все, що стосується Тіресія, в оповіданні подається в іронічно-глузливому потрактуванні: він – персона відомих у вищих колах, нібито особисто знайомий з богами, через що править за свої послуги значно більше, ніж інші ворожбити, і його віршовані передбачення доступні виключно для багатіїв.

Оповідання можна розглядати як варіант переосмислення міфу про Едіпа з іншої перспективи [5]. На відміну від тексту «закритої фабули», яким є трагедія Софокла, оповідання Ф. Дюрренматта пропонує текст, спрямований на діалог з усіма можливими варіантами розгортання подій. Пророцтво піфії, що «запускає» трагічний сюжет, є абсолютно вигаданим. Те, що від самого початку нагадує довільну інтерпретацію відомого античного сюжету, згодом перетворюється на детективну історію із багатьма невідомими, змушує читача стати учасником складної інтелектуальної гри, в якій Едіп виявляється сином Іокасти та звичайного охоронця царевих покоїв, а єдиною дитиною царя Лая є чудернацьке створіння Сфінкс.

Несподівана поява перед піфією вже сліпого Едіпа та його доньки Антігони в образах старців черговий раз змушує шукати паралелей із вихідними текстами. Благородна і сильна духом Антігона, яка постає саме в такому образі, в текстах Софокла та на полотнах живописців, в іронічному оповіданні Ф. Дюрренматта візуалізується як маленька безмовна дівчина, що стоїть в лахміттях разом зі своїм батьком-братом перед входом до святилища, де піфії віщують волю богів.

В оповіданні пропонується один із можливих варіантів осмислення трагедії, що спіткала рід Едіпа, в якому є пояснення для всіх подій, що у тексті Софокла постають виключно як прояв волі богів або фатуму. Один за одним перед Паніхією, яка відчуває наближення власної смерті, з'являються, а точніше виринають, як тіні, головні і другорядні учасники фіванських подій: Менекей – тесть царя Лая, батько Іокасти, який замовив у Тіресія пророцтво для свого зятя, щоб завадити тому

мати спадкоємця, а відтак після його смерті залишити владу в руках свого сина Креонта; принциповий і звиклий не довіряти словам ласого до наживи Тіресія тиран Лай, який наполегливо шукає замовника пророцтва, і оскільки одруження з Іокастою є чистою формальністю, то і зацікавлених осіб він помічає лише серед найближчого оточення; Едіп, який від самого початку знав правду про своїх батьків і йшов назустріч своїй долі, щоб передусім помститися за нанесену йому душевну травму, а згодом сам покарав себе, усвідомивши всю підступність задуму богів щодо того, хто виконав їхню волю.

Отже, банальність зла вочевидь стала причиною ланцюгової реакції: перше пророцтво здійснилось через корупцію, випадок сприяв реалізації другого пророцтва, а третьому передбаченню, що також не мало нічого спільного із рішенням долі, судилось викрити учасників всіх попередніх подій. Кожен із персонажів філанського циклу по черзі переповідає фрагмент історії, що їх стосується, і пропонує погляд на ці події із власної перспективи. Очевидною є спроба автора надати сучасного потрактування темі «воля богів», «задум богів», піддати сумніву або довільно інтерпретувати ефект присутності «божественного».

Висновки. Звернення Ф. Дюрренматта до античного сюжету набуває іронічного звучання. Античний образ трансформується і набуває позачасового контексту. Шлях розкодування причин звернення письменника до античного тексту варто шукати в художніх текстах, що утворюють інтерпретаційну парадигму в осмисленні визначеного образу, сюжету, мотиву. Свідома деталізація оповіді, її осучаснення впізнаваними для читача атрибутами, акцент на зорове сприйняття художнього образу визначають особливості осмислення міфологічного сюжету. Зниження регістру оповіді та банальність у потрактуванні контексту виступають головними прийомами деміфологізації художнього тексту. Оповідання написане в притаманній абсурдистській філософії іронічної манері, що допомагає письменнику зіронізувати над вірою людства в долю, тяжіння фатуму, продемонструвати, яким чином людські страхи й очікування допомагають вигаданим пророцтвам здійснитися. В оповіданні віддзеркалені основні мотиви творчості Ф. Дюрренматта: абсурдність прагнення людини до пізнання істини, крах будь-яких авторитетів, проблема моральної відповідальності, феномен людської довіри та страху тощо. Через різні інтерпретаційні підходи, зокрема з використанням античного коду, оповідання «Смерть піфії» постає втіленням авторської ідеї щодо існування множинних світів, гротесковою картиною сучасної дійсності. Діалогізм художнього мислення письменника демонструє відкритість художнього тексту, множинність варіантів його інтерпретацій. Фактично, «Смерть Піфії» – це в усіх відношеннях метанаратив, який передбачає знання класичної казки та наступних коментарів до неї, іронічне, але водночас жорстоке осквернення яких лежить в основі угоди про співпрацю з читачем. Однією з центральних тем оповідання є саме інтерпретація: Ф. Дюрренматт підважує ідею фатуму: трагедія виникає не через долю, а через людську інтерпретацію, страх і віру в міф.

Література:

1. Peter Spycher Friedrich Dürrenmatt's Story «Das Sterben der Pythia»: Farewell to Theatre and a Return to Fiction and Essays? *World Literature Today*. 1981. Vol. 55, No. 4, Entering the Eighties: The Mosaic of German Literatures (Autumn, 1981), pp. 614-618. <https://www.jstor.org/stable/40136301>

2. Винар С. Комунікативне перекодування міфологічного образу (на прикладі Іфігенії). *Іноземна філологія*. 2010. Вип. 122. С. 64–70.
3. В. Стернічук «Інтертекстуальність як аспект структурної самоорганізації німецькомовних творів (на прикладі творчості Ф. Дюрренматта). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2015. Вип. 55. С. 238–241. URI: <http://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/4110>
4. Астахова А. А. Сучасне сприйняття та інтерпретація змістових кодів античних міфів. *Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах* : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (29 квітня 2021 р., м. Київ) [Електронна книга]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. С. 5–7. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/35183>
5. Isabella Pezzini Nothing is more open than a closed text: The case of Oedipus. *Semiotica*. 2015. Issue 206. P. 63–87. <https://doi.org/10.1515/sem-2015-0019>

Kushnierova M. Interpretation of the ancient plot in F. Dürrenmatt's story "The death of the Pythia"

Summary. The article describes the specifics of the author's interpretation of the mythological plot based on the material of Friedrich Dürrenmatt's story "The Death of the Pythias", and analyzes the interpretative changes that transformed the ancient text. Relying on the high interpretative potential of mythological images and plots, the Swiss writer, known as an absurdist, combined concrete-historical and human, local and universal meaning in his own interpretation of the story of the Delphic oracle. The presence of the ancient code in modern foreign literature is analyzed on the basis of a specific literary text, taking into account the features of the writer's individual style. The article focuses on artistic techniques that helped the author modernize the well-known plot, feel the emotional mood of the work, decode the content of specific episodes and make them more convincing, and reveal the psychological aspects of the actions and feelings of the characters. An example of another attempt to interpret a famous ancient Greek plot confirms the high potential of the ancient text in revealing philosophical, timeless themes.

Scientific study of literary techniques and narrative strategy, in particular through the change of narrative center, which allowed the writer to give a new sound to mythological images and characters, will help in a detailed study of the phenomenon of actualization, perception and interpretation of the ancient text in foreign literature.

The Swiss writer confirms the idea of multiple versions of the interpretation of the famous plot by offering his own reading of the myth regarding the prophecy received by Oedipus from the Delphic oracle. A significant number of variants of the literary treatment of this mythological plot are determined by the cultural and historical context, the author's type of creative thinking, the place in the already formed literary tradition, as well as the level of competence of the reader-interpreter, and therefore the co-creator of the text.

Key words: ancient code, ancient text, interpretation, reception, traditional plot.

Дата першого надходження рукопису до видання: 13.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 11.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025